

Väkivalta
sukupuoli- ja
seksuaalivähemmistöjen
elämässä

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Juha Kilpiä

Aktuaali koulutuspalvelu

Seksuaalipedagogi (NACS)

Voimavarakeskeinen työnhajaaja ja ryhmänohjaaja

Kouluttaja ja kirjoittaja

Luuri 040 5050 114

Meili juha.kilpia@aktuaali.fi

Www www.aktuaali.fi

Some

- Facebook ”Aktuaali” ja ”Kontekstin taju”
- LinkedIn ”Juha Kilpiä”

Kirjat

- Nimestä minut tunnet
- Kontekstin taju – karttakirja voimavarakeskeiseen ryhmän ohjaamiseen

Aktuaali

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Aktuaali

Moninaisuus on
meissä,
ollessamme omanlaisia
olemme moninaisia!

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Psykologian professori
Don E. Hamachek sanoi aikoinaan

Aktuaali

**”Consciously we teach
what we know,
unconsciously we teach
who we are”**

tietoisesti opetamme,
mitä tiedämme;
tiedostamattamme opetamme,
kuka olemme.

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Identiteetti

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Fyysinen
Psyykkinen
Sosiaalinen
Henkinen ja hengellinen
Kulttuurinen
Juridinen

...

Identiteetti

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Identiteetti

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Identiteetti

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Identiteetti on elävä!

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Identiteetti on elävä!

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

**Seksuaalinen
suuntautuminen**

- Hetero -
- Homo/Lesbo -
- Bi -

...

Ketä rakastat,
haluat, kaipaat...

Identiteetti on elävä!

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

**Seksuaalinen
suuntautuminen**

- Hetero -
- Homo/Lesbo -
- Bi -

...

Ketä rakastat,
haluat, kaipaat...

**Sukupuolen
kokemus
ja ilmentäminen**

- mies/nainen -

BINÄÄRINEN DIGOTOMINEN

Miehiä

Naisia

BINÄÄRINEN JANA

Miehiä

Naisia

BINÄÄRINEN AVARUUDELLINEN

Miehiä

Naisia

Ja kaikkea niiden lisäksi

EI - BINÄÄRINEN AVARUUDELLINEN

**Asukupuolisia, intersukupuolisia, miehiä,
muunsukupuolisia, naisia, transsukupuolisia...**

Identiteetti on elävä!

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

**Seksuaalinen
suuntautuminen**

- Hetero -
- Homo/Lesbo -
- Bi -
- ...

Ketä rakastat,
haluat, kaipaat...

**Sukupuolen
kokemus**

ja ilmentäminen

- mies/nainen –
- muunsukupuolinen -
- transsukupuolinen -
- ...

5 % ei koe olevansa
mies/nainen

Identiteetti on elävä!

Seksuaalisuus

Sukupuoli

Keho

Ainutlaatuinen

Seksuaalinen suuntautuminen

- Hetero -
- Homo/Lesbo -
- Bi -
- ...

Ketä rakastat,
haluat, kaipaavat...

Sukupuolen kokemus ja ilmentäminen

- mies/nainen –
- muunsukupuolinen -
- transsukupuolinen -
- ...

5 % ei koe olevansa
mies/nainen

Kehojen moninaisuus

- Intersukupuolisuus
- kromosomi, hormoni, anatomia
 - 40 diagnoosia
 - 0,8-1,7 % ihmisistä
 - noin 45k – 100k suomalaista

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Seksuaali-, sukupuoli ja kehovähemmistöön kuuluvilla ihmisillä on tässä maailmassa enemmän kokemuksia kylmyydestä, hylkäämisestä ja myötätunnon puutteesta - turvattomuudesta.

Aktuaali

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Moninkertaisesti itsemurha-
ajatuksia, -yrityksiä ja tekoja.

Enemmän väkivallan
kokemuksia - niin fyysisiä,
psykkisiä kuin hengellisiä.

Enemmän koulu- ja
työpaikkakiusaamista
sekä selkeästi enemmän
vihapuhetta.

→ **Enemmän psyykkistä
pahoinvointia**

Aktuaali

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

**Mitä kuuluu
sateenkaaripuorille Suomessa ?**

**- Nuorisotutkimusseura,
2014-2015**

Tutkimus tehtiin
huhti-kesäkuussa 2013.
Vastaajina oli yhteensä
1619 sateenkaaripuorta,
jotka olivat iältään
15-25 vuotiaita.

Aktuaali

Nämä ihmiset

ovat tällä

hetkellä

25-35

vuotiaita.

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Oletko koskaan pelännyt,
jos paljastat sukupuoli-
identiteettisi että...

- vanhempasi katkaisevat
yhteyden **66 %**
- vanhempasi pyytävät
muuttamaan kodista **36 %**

Aktuaali

**Onko tilanne
muuttunut
paremmaksi?**

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Avoimuus perheelle...

sukupuoli-identiteetistä

Kaikille	36 %
Joillekin	32 %
Ei kellekään	31 %
Ei tiedä/eos	1 %

seksuaalisesta suuntautumisesta

Kaikille	38 %
Joillekin	33 %
Ei kellekään	28 %
Ei tiedä/eos	1 %

ACTUALI

Salaisuus

64 %

ja

62 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Kouluterveyskysely 2021:
Seksuaalivähemmistöjen tulokset
Perusopetuksen 8. ja 9. luokan
oppilaat

**Kokenut häiritsevää seksuaalista
ehdottelua tai ahdistelua
vuoden aikana**

heterot 25,1 %

seksuaalivähemmistöt 52,8 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Kouluterveyskysely 2021:
Seksuaalivähemmistöjen tulokset
Perusopetuksen 8. ja 9. luokan
oppilaat

**Kokenut seksuaaliväkivaltaa
vuoden aikana**

heterot	6,9 %
seksuaalivähemmistöt	17,6 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Kouluterveyskysely 2021:
Seksuaalivähemmistöjen tulokset
Perusopetuksen 8. ja 9. luokan
oppilaat

**Kokenut syrjintää koulussa
tai vapaa-ajalla**

heterot	24,0 %
seksuaalivähemmistöt	50,1 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Kouluterveyskysely 2021:
Seksuaalivähemmistöjen tulokset
Perusopetuksen 8. ja 9. luokan
oppilaat

**Kokenut vanhempien tai
muiden huoltapitävien aikuisten
fyysistä/henkistä väkivaltaa
vuoden aikana**

heterot	9,9/24,0 %
seksuaalivähemmistöt	21,8/51,8 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

SISÄLLÄ OLO (kaapissa olo)

- Avunhakeminen vaikeampaa
- Mahdollistaa väkivallan
- Yksin jääminen
 - Tulemme omaksi itseksemme toistemme kautta ja jos ei tule nähdyksi, on vaikea saada peiliä itseä varten.
 - Kun ei tiedä, mitä on ja ajattelee, on helpompaa, että joku muu tietää...

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

ULOSTULO

- Useasti tunnelatautunut tilanne
- Arvot ja asenteet kohtaavat
- Äkkipikaiset teot
- Vanhempien suhtautuminen avoimuuteen
 - Kannustaen 28 %/36 %
 - Neutraalisti 30 %/14 %
 - Negatiivisesti 11 %/6 %
 - EOS/ei kuulu 31 %/44 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

ACTUALI

ULOSTULO

- Useasti tunnelatautunut tilanne
- Arvot ja asenteet kohtaavat
- Äkkipikaiset teot
- Vanhempien suhtautuminen avoimuuteen
 - **Kannustaen** 28 %/36 %
 - Neutraalisti 30 %/14 %
 - Negatiivisesti 11 %/6 %
 - EOS/ei kuulu 31 %/44 %

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Altistaa agression kohteeksi joutumiselle, väkivallalle ja viharikoksille

- Lukekaapa suomi24, vauva.fi tai vaikkapa kotimaa24.fi keskustelupalstoja
- ”kyllä minä sinusta tuon tytön hakkaan”
- Moninaisuus voidaan kokea uhkana niin monin tavoin normatiivisessa ympäristössä

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

**Marginaalissa olo altistaa
väkivallalle sekä heikentää avun
hakemista**

- Näkymättömyys palveluissa
- Itsesensuuri
- Vaikeus tunnistaa väkivaltaa ja omia oikeuksia

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Vähemmistöstressi

- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt altistuvat ylimääräiselle krooniselle stressille vähemmistöasemansa takia.
- Syrjinnän ja väkivallan pelko, sisäistynyt häpeä, salaaminen.

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Väkivalta osuu identiteettiin

- Miltä tuntuu, kun olemassa olo ei ole toivottua?
- Itsetuhoisuus selkeästi yleisempää kuin cis heteroilla.
Eri tutkimuksissa 2-3 kertainen ero.

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Identiteetin murtamista tai tukematta jättäminen.

- Ei toivottu sukupuolittaminen
- Väärällä nimellä kutsuminen
- Eristäminen
- Ulostaminen
- Hapaisu
- Väärin kohtaamista tahallaan
- Kehokokemuksen huomiotta jättäminen

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Haavoittuvuus

Aktuaali

Uskonnollinen ja kulttuurinen

- Ulos sulkemista
- Pelottelua
- Pahaksi/kelvottomaksi asettamista
- Eheyttäminen

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Sensitiivisyys kohtaamisissa

Aktuaali

- Väkivaltaa kokeneen kohtaaminen vaatii aina sensitiivistä otetta.
- Sensitiivinen kohtaaminen alkaa tavasta olla ja puhua sekä katsoa ja ymmärtää maailmaa.
- Sensitiivinen suhteen rakentaminen alkaa ennen ensimmäistä tapaamista...
 - Onko palveluissa huomioitu ihmisten moninaisuus, tuleeko ihmiselle olo, että hänet on nähty jo ennen tapaamista...

Väkivalta sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen elämässä

Sensitiivisyys kohtaamisissa

Aktuaali

”...on asioita, joita mitataan yleisesti senttimetreissä, mutta silti yksilön kohdalla ne voivat näyttäytyä valovuosina. Jollekin gramma on liikaa, toista tonnikaan ei huojuta.

Sensitiivisyys kohtaamisissa on sitä, että yritämme ymmärtää toistemme mittayksiköitä ja kunnioitamme niiden erilaisuutta.

Suostumme uskomaan, että se mikä minulle on jotakin, ei välttämättä toiselle ole mitään ja toisin päin.

Se on halua löytää toinen, sen sijaan että kertoisimme, missä toinen on tai mihin toisen tulisi asettua...”

- Nimestä minut tunnet / Juha Kilpiä

**Mitäpä
tuumit tai tunnet?**

*Sanoja, sanoja, sanoja
– kaupungit, kadut ja talojen seinät tapetoituina
ja minä toivon että yksikin niistä todistaisi
minun olemassa oloani.*

*Että katuvalon alla, hissin seinästä, kallion pinnasta
valuisi niitä jalkojeni rajaan nousten ylös sydämeni lävistäen
tajuntaani, että minä olen olemassa.*

*Hengittäessäni, kävellessäni, kurkottaessani
minun ruumiini ja sieluni olisi sanoilla nähty.*

Ja lisäksi, jos saisin pyytää, kauniina.

- Nimestä minut tunnet / Juha Kilpiä

Että
katuralen
alls
hissin
seinästä
kallion
pinnasta
valiisi
sancja
jalkojeni
rajaan
nousten
ylös
sydämeni
lävistään
tajuntaani
että minä olen olemassa.

Nimestä minut tunnet

Juha Kilpiä

Kiitos!

Aktuabi